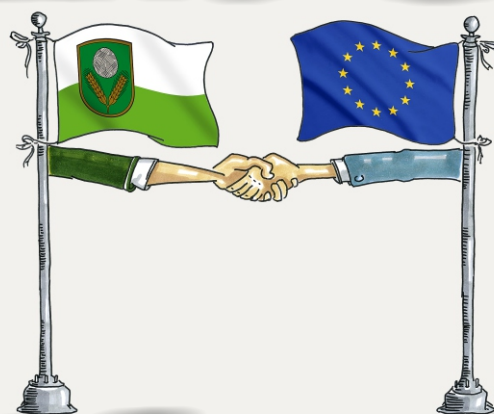

EUROPE DIRECT

Austrumlatgalē

06/2018

ziņu lapa

12 ASPRĀTĪGAS KARIKATŪRAS PAR LATVIJU EIROPĀ

vairāk lasi 2. lpp.

europa
direct
Austrumlatgalē

EDAustrumlatgale

@ED_Austrum_LTG

edic.austrumlatgale

Eiropas
Komisija

EUROPE DIRECT INFORMĀCIJAS CENTRA AUSTRUMLATGALĒ
DARBĪBU FINANSĒ EIROPAS KOMISIJA, RĒZEKNES NOVADA
PAŠVALDĪBA UN RĒZEKNES PILSĒTAS DOME

12 ASPRĀTĪGAS KARIKATŪRAS PAR LATVIJU EIROPĀ

Rēzeknes novada pašvaldība jauno gadu sagaida ar pašu darbinieku spēkiem veidotu kalendāru, kurā ar 12 asprātīgu karikatūru palīdzību tiek stāstīts par novadā relizētajiem Eiropas projektiem "ES UN MĒS – sadarbība 15 gadu garumā". "Nākamgad aprit 15 gadi kopš 2004. gada 1. maija – vēsturiskā brīža, kad Latvija pievienojās Eiropas Savienības (ES) valstu saimei. Ja iesākumā kritiķu un skeptiķu bija daudz, tad tagad reti kurš apšaubā Eiropas Savienības nozīmi Latvijas izaugsmē. Šobrīd 73 procenti valsts iedzīvotāju pozitīvi vērtē Latvijas dalību ES, kā lielākos ieguvumus minot jaunas darba iespējas, ekonomikas izaugsmi, kā arī ieguldījumu miera nodrošināšanā un drošības stiprināšanā.

Līgas Romančukas zīmējumi

Veidojot kalendāru, mēs - Rēzeknes novada pašvaldības teritorijas plānotāji, projektu vadītāji un sabiedrisko attiecību speciālisti, parādam novadniekiem "savu" Eiropu, kuru bieži vien nenovērtējam, bet kura atrodas tepat - blakus ielā un pagastā, ar iespējām renovēt ēkas, atjaunot ceļus, sakārtot ciemu ūdenssaimniecības vai arī braukt uz jebkuru Eiropas Savienības valsti mācīties vai strādāt," stāsta Rēzeknes novada pašvaldības Ārējo sakaru speciāliste Inta Rimšāne.

Iestāšanās ES bija viens no pagrieziena punktiem Latvijas turpmākajā attīstībā, paverot neskaitāmas iespējas gan iedzīvotājiem, gan vietējām pašvaldībām. Arī Rēzeknes novada pašvaldība aktīvi iesaistījies ES piedāvāto iespēju īstenošanā.

Kalendāra idejas autore Madara Bērtiņa, maketētāja Tatjana Kārklīniece un karikatūru veidotāja Līga Romančuka nav aizmirsušas novadnieku Cilvēka bērnu-Boņuku, kam būs sava vieta kalendārā.: "Ieejot sadarbības 15. gadskārtā, esam nolēmuši atskatīties uz padarīto ar smaidu, jo, kā teicis „Cilvēka bērns” Boņuka autors, Rēzeknes novadā dzimušais izcilais rakstnieks Jānis Klīdzējs – no smiešanās paliek gaišāks prāts."

Rēzeknes novada kalendārs 2019 veidots ar Eiropas Komisijas pārstāvniecības Latvijā, Europe Direct Informācijas centra Austrumlatgalē un Rēzeknes novada pašvaldības atbalstu. Pāršķiramais galda kalendārs paredzēts Rēzeknes novada iestāžu darbiniekiem un sadarbības partneriem.

Informāciju sagatavojuši: **Diāna Selecka**
Rēzeknes novada pašvaldības sabiedrisko attiecību speciāliste

SOCIĀLĀ APRŪPE DZĪVESVIETĀ ZVIEDRIJĀ BALSTĪTA UZ VĒRTĪBĀM

Borlānge pašvaldību Zviedrijā decembra sākumā mācību vizītē apmeklēja sociālo dienestu pārstāvji no 6 Latvijas un Lietuvas pašvaldībām - **projekta LLI-349 „Aging in Comfort”** partneri. Vizītes laikā tika apmeklētas vairākas aprūpes mājās pakalpojumu sniegšanas iestādes, notika tikšanās ar dažādiem speciālistiem, kas pastāstīja par Zviedrijas valsts un vietējās pašvaldības sociālo aprūpi regulējošiem normatīvo dokumentu aspektiem, dalījās pieredzē par aprūpes mājās sniegšanas vispārēju organizēšanu Borlāngē.

Borlānge pašvaldībā kopumā aprūpes mājās pakalpojumus nodrošina 21 dienests, no kuriem 14 ir aprūpes mājās pakalpojuma sniegšanas dienesti, 1 dienests, kas specializējies personu ar demenci aprūpē mājās, 1 radnieku atbalsta centrs, 1 iestāde, kas nodrošina medmāsu pakalpojumus mājās, 1 nakts aprūpes mājās nodrošināšanas centrs, 1 fizioterapijas un ergoterapijas pakalpojumu centrs un 1 dienests, kas nepieciešamības gadījumā nodrošina atbalsta kolēģus pārējiem dienestiem. Aprūpes mājās nodrošināšanai speciālistiem pieejamas 12 automašīnas. Borlānge administratīvās teritorijas iedzīvotāju skaits ir aptuveni 50 000.

Vizītes otrajā dienā brauciena dalībnieki viesojās Borlānge pašvaldībā, kur tikās ar Eriku Sjöblom, aprūpes mājās pakalpojumu dienesta vadītāju un Magnusu Larsson, pašvaldības aprūpes mājās pakalpojumu attīstības līderi. Viņi stāstīja par vecāka gadagājuma cilvēku sociālās aprūpes organizēšanu, sākot no politiskiem aspektiem līdz vispārējai organizācijai, labākajām aprūpes metodēm. Pēcāk aprūpes mājās koordinatore iepazīstināja ar I-Care (E-aprūpe) plānošanas sistēmu, tās praktisku darbību un aprūpes mājās pakalpojuma nepieciešamības izvērtēšanas kārtību pašvaldībā.

turpinājums nākamajā lappusē...

Dienas noslēgumā tika apmeklēts tehnisko palīgīdzekļu centrs. Zviedrijā kļūst izplatīta video novērošanas sistēmas uzstādīšana klienta mājās, kas sociālajiem darbiniekiem nepieciešamības gadījumā ļauj pēc iespējas ātrāk ierasties pie klienta. Šobrīd visizplatītākais attālinātais sociālā dienesta izsaukuma aprīkojums ir trauksmes pogas/ierīces, kas atrodas klienta mājās. Pēc izsaukuma saņemšanas, speciālistiem pie aprūpes mājās pakalpojuma saņēmēja jāierodas 11 minūšu laikā.

Zviedrijas sociālajā aprūpē nozīmīgu vietu ieņem klientu radnieku atbalsta pakalpojumi, kas ietver psiholoģiska, socializēšanās, praktiska, informatīva veida palīdzības sniegšanu personām, kuru ģimenes locekļi saņem aprūpes mājās pakalpojumus, ir smagi slimi vai arī ir piedzīvots to zaudējums.

Trešajā dienā brauciena dalībnieki apmeklēja Borlänge Radnieku atbalsta centru, kur tikās ar tās vadītāju Elizabeti Gruning. Sarunās piedalījās arī aprūpes mājās pakalpojumos iesaistītās medmāsiņas, ergoterapeitu pakalpojuma koordinatori, projekta dalībnieki satika arī tādu aprūpes speciālistu kā- iedvesmotājs. Pēcāk tika organizēts diennakts izsaukumu centra „Gylle” apmeklējums, mājas aprūpes dzīvokļu pakalpojuma dienests un dienas centrs personām ar demenci.

Zviedrijas sociālās aprūpes sistēma balstīta uz katra klienta individuālajām vajadzībām, pēc iespējas ilgāku augsta līmeņa sociālās labklājības nodrošināšanu gan klientam, gan viņa ģimenes locekļiem, katra klienta kā pilntiesīga sabiedrības locekļa iekļaušanu sabiedrībā un sociālo pakalpojumu pieejamību 24 stundas diennaktī, 7 dienas nedēļā.

L.Upeniece
Projekta koordinatore

Interreg
Latvija-Lietuva

Eiropas Reģionālās attīstības fonds

EIROPAS SAVIENĪBA

Par šīs publikācijas saturu pilnībā atbild biedrība Eioreģions „Ezeru zeme” un tas nekādos apstākļos nav uzskatāms par Eiropas Savienības oficiālo nostāju.

Kopējās projekta izmaksas ir 449 029,21 EUR, kur Eiropas Reģionālā attīstības fonda līdzfinansējums sastāda 85% - 381 674,80 EUR.

Programmas tīmekļa vietne www.latlit.eu
Oficiālā ES tīmekļa vietne www.europa.eu

RTA VIESOJAS SKOLĒNU DELEGĀCIJA NO TURCIJAS, BULGĀRIJAS UN RUMĀNIJAS

Decembrī, īstenojot **Erasmus+ projektu “STEP – STEM to Environmental Problems”**, Austrumlatgales Tehnoloģiju vidusskola (ATV) uzņēma skolēnu grupu no Turcijas, Bulgārijas un Rumānijas. Vizītes ietvaros, 11. decembrī, skolēni apmeklēja Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmiju (RTA), lai vairāk uzzinātu par studiju iespējām mūsdienīgā vidē.

RTA rektora vietas izpildītāja profesore Iveta Mietule iepazīstināja viesus ar RTA struktūru, studiju virzieniem un programmām, akcentējot dalību Erasmus+ programmā, starptautisko sadarbību studiju un pētniecības jomā, iesaistoties dažādos projektos, kā arī sadarbību ar pašvaldībām, uzņēmējdarbības vidi un citiem partneriem. Pēc prezentācijas delegācijas pārstāvji izmantoja iespēju uzdot jautājumus un atzinīgi novērtēja ATV skolēnu iespējas mācīties mūsdienīgos apstākļos RTA laboratorijās.

Apmeklējot RTA Inženieru fakultātes laboratorijas, skolēni uzzināja par studentu iespējām pielietot savas teorētiskās zināšanas praksē un guva priekšstatu par RTA personāla un studējošo paveikto zinātniski pētnieciskajā darbā. Izrādot viesiem laboratorijas, Inženieru fakultātes dekāne Ērika Teirumnieka īpaši uzsvēra studentu veiktos pasūtījuma darbus problēmjautājumos, ar kuriem ikdienas darbā saskaras uzņēmēji.

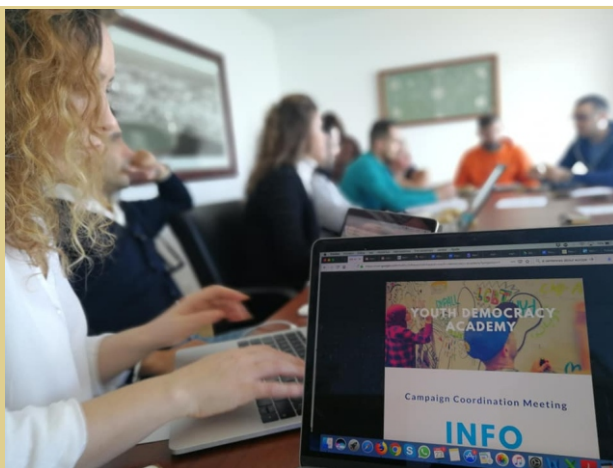
RĒZEKNES NOVADA PAŠVALDĪBAS PĀRSTĀVJI PORTUGĀLĒ MĀCĀS PAR EIROPAS VĒLĒŠANĀM

Novembra nogalē Rēzeknes novada pārstāvji- brīvprātīgās jaunietes Karīna Mašarska, Jūlija Tumanovska un jaunatnes lietu speciālists Jānis Šaudiņš piedalījās jaunatnes demokrātijas akadēmijas projekta pirmajā posmā (Youth Democracy Academy), kas tika organizēta ar Erasmus + European Youth Together programme atbalstu.

Ceļojums uz nelielo Portugāles pilsētu Portimau (Portimão) ilga gandrīz diennakti, jo ceļā bija jāveic divas pārsēšanās un lidostās bija jāpavada vairākas stundas. Laikapstākļi galamērķī bija daudz patīkamāki nekā Rēzeknē – kamēr mājās sniga, Portimau ieskāva silts vējš un smaržoja pēc jūras. Jau lidostā tika atrasti citi projekta dalībnieki, kas arī gaidīja transfēru uz apmācību norises vietu. Pirmajā vakarā, vēl pirms oficiālās pasākuma atklāšanas, projekta dalībnieki jau sāka tērzēt par nedēļas vīziju, cerībām uz augstiem panākumiem un veiksmīgu sadarbību dažādu nāciju pārstāvju starpā.

Tika aizvadītas piecas spraigas dienas, kuru laikā **tika diskutēts par iemesliem, kāpēc jaunieši nebalso vietējās un Eiropas Savienības vēlēšanās, izstrādāti materiāli kampaņai “Get Out the Vote”** (Latvijas variantā www.soreizesbalsosu.eu) un tika plānoti pasākumi, kas pamudinātu vietējos jauniešus piedalīties **ES vēlēšanās 2019. gada 25. maijā**. Jaunieši no dažādām pasaules valstīm, kas brīvprātīgi darbojas Portimau pašvaldībā, stāstīja par to, kā viņi vada aktivitātes vietējā jauniešu brīvā laika pavadīšanas centrā.

Vakaros pēc darbošanās un diskusijām brīvo laiku bija iespējams izmantot Portimau apskatei. Ielas vakaros bija izrotātas Ziemassvētkiem, un tās bija pilnas dzīvības, lai gan to pašu dienu pusdienlaikos ielas bija tukšas un veikali - slēgti. Starp daudzajām mākslīgajām eglēm ielās slēpās košu mandarīnu pilni koki. Rīta agrumā pie okeāna tika sagaidīts saullēkts, un no skatu laukuma pavērās lielisks skats uz pilsētu.

Projektā dalībnieki - 40 jaunieši un DYPALL Network koordinatori no 12 ES dalībvalstīm. Pasākuma laikā bija iespējams uzzināt citu valstu pārstāvju pieredzi vēlēšanu popularizējošo pasākumu īstenošanā, iemeslus, kas attur pilsoņus no balsošanas, un veidus, kā vietējā līmenī mēģināt iesaistīt jauniešus vēlēšanās un valsts lēmumu pieņemšanas procesā. Projekta ietvaros 2019. gadā arī Rēzeknes novadā notiks jauniešu pieredzes apmaiņas braucieni un pasākumi ES vēlēšanu popularizēšanai.

Rēzeknes novada jauniešiem bija interesanti uzzināt, ka ir valstis, kur gandrīz katrs 9 jauniešs piedalās savas valsts vietējās vēlēšanās, bet Latvijā tādi apkopojumi nav pieejami, kā arī bija prieks satikt domubiedrus, runājot par tādām Latvijas sabiedrībā mazpopulārām lietām kā plastmasas lietojuma sadzīvē samazināšana.

LASĪJUMI EIROPAS VALSTU VALODĀS

6.decembrī Rēzeknes Centrālā bibliotēka aicināja ikvienu interesentu uz pasākumu „Sadzirdi valodu: bilingvālie lasījumi Eiropas valstu valodās”.

Klātesošajiem bija reta iespēja vienviet Rēzeknē ieklausīties un sadzirdēt vairāk kā 13 Eiropas valstu valodas, kuras varēja iepazīt lasot dzejnieku K. Skujenieka un J. Raiņa dzeju. Knuta Skujenieka dzejolis „Poga” ir tulkots vairāk kā 30 pasaules valodās. Lasījumu laikā bibliotēkā to dzirdējām 13 Eiropas valstu valodās, bet Raiņa dzejolis „Lauztās priedes” izskanēja 7 Eiropas valodās.

Pasākuma organizēšanā un norisē aktīvi iesaistījās biedrības „Jaunatnes čemodāns” dalībnieki. Brīvprātīgais Roberts Zohrabjans (Armēnija) bija apzinājis un uzaicinājis brīvprātīgā darba veicējus no dažādām ES valstīm , kuri Rēzeknē pašlaik dzīvo un strādā. Jaunieši iepazīstināja ar sevi, lasīja dzeju, iepazīnās ar bibliotekāru sagatavoto literatūras izstrādi „Latviešu literatūra Eiropas valodās” un avīžu kolekciju „Eiropas avīzes”. Tika piedāvāta arī radoša aktivitāte „Piešuj pogu Latvijai un Eiropai”.

Noslēgumā pie tējas tases pārrunājām dažādus ar valodu saistītus jautājumus un nonācām pie senas atziņas – valodu zināšanas ir milzīga bagātība, kura paver durvis uz plašo pasauli. Paldies EDIC Austrumlatgalē par atbalstu pasākuma organizēšanā!

Anita Gaidule, RCB lasītavas vadītāja,
ESIP koordinatore

RĒZEKNES NOVADA ZIEMASSVĒTKU ĒDIENI NO MUIŽAS LAIKIEM LĪDZ MŪSDIENĀM

Ziemassvētki - iespējams labākais laiks, lai iepazītos ar jaunām receptēm un atsvaidzinātu atmiņā senākas ēdienu gatavošanas tradīcijas.

Piedāvājam iepazīties ar Lūznavas muižas, kā arī Rēzeknes novada iedzīvotāju Ziemassvētku ēdienu receptēm:

Rēzeknes novada iedzīvotāji labprāt dalās ar savām receptēm. Ozolaines Tautas nama folkloras kopas „Zeīļa” vadītāja Ināra Blinova ar smaidu atceras, kā garšo tradicionālais Latgales Ziemassvētku ēdiens- dzērveņu ķīselis ar mannas putru vai putukrējumu. Savukārt folkloras kopas vecākā dalībniece Marija Vertinska cep ļoti garšīgas cūku pupu kotletes. Kā zināms, arī pupas ir viens no tradicionālajiem saulgriežu ēdieniem.

CŪKU PUPU KOTLETES

Marijas Vertinskas recepte

500g cūku pupu, 1 ola, Nedaudz miltu, Sāls, pipari, Ķiploki, 1 sīpols, Cūku tauki, Krējums.

Puskilogramu cūku pupu izmērcē diennakti, novāra sālsūdenī. Samaļ gaļas mašīnā. Pievieno olu, nedaudz miltu, sāli, piparus pēc garšas, ķiplokus, tauriņos apceptu smalki sakapātu sīpolu. Veido kotletes un cep cūku taukos. Pasniedz ar krējumu. Kā izsakās folkloras kopas „Zeīļa” dalībnieces par Marijas cūku pupu kotletēm, tad tas ir ne vien lielisks Kūču vakara ēdiens, bet arī izcils cienasts ķekatniekiem jeb Latgalē sauktiem par čigānbērniem.

Annas Macānes Ziemassvētku zivs

Zivij noteikti ir jābūt Ziemassvētku galdā. Gaļvenais, lai zivs būtu svaiga, un Macānu mājās pie Lubāna tā noteikti tāda ir. Var ņemt karpu vai plaudi, bet visgaršīgākais būs Lubāna zandarts. Zandartu izķidā, pārgriež pa muguru, apsāla, liek uz cepešpannas, vienā pusē saliek dažādus dārzeņus – sagrieztus ķirbjus, kabačus, kartupeļus u.c. Uzber garšvielas – tās, kuras labāk garšo. Tad liek cepeškrāsnī 180 grādu temperatūrā cep 40 minūtes. 5 minūtes pirms gatavības apkaisa ar rīvētu sieru, var piejaukt majonēzi.

PILDĪTA LĪDAKA

(„Königsberg Kochbuch“, 15. gs.)

Paņem līdaku un noplēs tās ādu. Tad paņem jebkuru zivi, kāda ir, izvāri un izņem asakas, sasmalcini tās gaļu kopā ar salviju, pipariem, ķīmenēm un safrānu. Sapildi šo maisījumu līdakā, no ārpuses pasāli, cep pannā [uz skārda].

Valentīnas Svarinskas Ziemassvētku trifeles

Gaļas mašīnā sasmalcina 200 g auzu pārslu, 100 g rozīnes, žāvētas aprikozes u.c. žāvētus augļus pēc izvēles. Sajauc ar sīrupu vai medu, lai veidojas tāda kā mīkla. Notur nakti ledusskapī, tad nākamajā dienā veido bumbiņas, iekšā ieliek kādu pārsteigumu (riekstu u.c.), apviļā sēkliņās. Ieteicams gatavot kādu laiku iepriekš, lai ievilkas.

Ja našķi nav domāti bērniem, mīklai var pievienot kādu lāsi ruma vai upēņu balzāma.

Valentīnas Svarinskas brūkleņu piedevas gaļas ēdieniem

0,5 l brūkleņu sīrupa (var lietot dzērvenes, taču garša būs cita), 3 lielas ķiploku galviņas, 2 vidēji āboli (mizoti). Sasmalcina, vāra, kamēr uzmet burbuli. Var pievienot kanēli. Ļoti garšīgaiedevas gaļai, it sevišķi asinsdesām.

Pateicamies par atbalstu materiāla tapšanā Sandrai Ūdrei (žurnāls A 12), uzņēmējām Annai Macānei, Valentīnai Svarinscai, folkloras kopas “Zeīļa” dalībniecēm

KONTAKTI

JŪS jautājat –
MĒS atbildam

“EUROPE DIRECT” INFORMĀCIJAS CENTRS AUSTRUMLATGALE NOVĒL:

*Gaismas pilnus svētkus!
Radošām zināšanām un panākumiem piepildītu
Jauno 2019. gadu!*

Seko līdzi jaunākajai informācijai

EDAustrumlatgale

@ED_Austrum_LTG

edic.austrumlatgale

ZIŅU LAPU VEIDOJA EUROPE DIRECT INFORMĀCIJAS CENTRA AUSTRUMLATGALE
KOMANDA UN ATBALSTĪTĀJI